

PROSVEȚTA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Java vsek dan resen na
delj in praznikov.
Jedan daily except Sundays
and Holidays.

LETTO—YEAR XVI. Cosa Note Entered as second-class matter January 25, 1918, at the post-office
at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Subscription \$5.00
Yearly

Chicago, Ill., petek, 7. septembra (Sept. 7), 1923. Subscription \$5.00
Yearly

Uredniški in upravilski pro-
stor: 2627 R. Lawndale ave.

Office of publication:
2627 So. Lawndale ave.
Telephone: Lawndale 4635.

SLOVENSKA AMERIŠKA POMOČ DOPSELA NA JAPONSKO.

Ameriški rusilci izložili živila v Jokohami. — Prve področnosti o stranih prisotih.

JAPONCI IZGURILI DVE VELIKI BOJNI LADJI.

Peking, 6. sept. — Tukšnjina japonska časnikarska agentura je priznala v Japana, da je tajfun, ki je sledil potresu zadnjo soboto popoldne, potopil dve veliki bojni ladji, ki sta bili v mornariškem portu Jokohama.

(Prejšnja poročila se glasi, da je japonska bojna mornarica utrdila veliko škodo vsled potresa in ujutri, toda japonski uradni viri niso potrdili teh poročil.)

Nagasaki, Japonska, 6. sept. — Ameriška agencija se glasi, da je japonska bojna mornarica utrdila veliko škodo vsled potresa in ujutri, toda japonski uradni viri niso potrdili teh poročil.)

Ameriški rusilci št. 211 je prvi pripljal v Kobo, kjer je izložil začetek živil in zdravilskih potreb. Ameriški parnik "City of Spokane", ki nosi 600 ton moke, pride vsak čas.

Ameriške bojne ladje, ki so dosegli pred Jokohamo, ne morejo iz pristanišča; prej je treba izmeriti globočino, kajti potres je izpremenil morsko dno.

Gromna silka Jokohame.

Tokijo, 6. sept. — Porodčevalci, ki so zasišali begunce iz Jokohame, so poslali podrobnejšo sliko prisotnih, ki so se odigrali v strankih trenotnih v soboto popoldne, in se je prvič strela zemlja.

Jokohama je danes kup opredeljujučih razvalin. Nekateri del Tokijo so se ohranili, toda Jokohama je popolnoma uničena do zadnje hilje. Kanali in pristanišče je polno slovenskih trupel. Okrog 200 tujev je mrtvih. Največji kupi mrtvih je v glavnem, trgovskem delu mesta. Tam je bilo ob času potresa največ ljudi, ki so se kar gnetli po trglih in prodajalnicah. Ko se je sasibala zemlja, so se prodajalnice v hipo podrijele in na tisoč kupovalcev in delavcev v trgovinah je bilo pokopanih pod razvalinami. Drugi tisoči, ki so bili na trglih, so prestrašeni bežali na vse strani, toda malo jih je uslo v tem. Uličah so zaziale velike razroke in zapreli ljudem beg; istočasno so svignili iz razvalin plameni. Jezički ognja so bruhnili tudi iz razpok v cestah, kjer se je vnel plin v raznih cevih. Prizori, ki so sledili, se ne dajo popisati. Jok je bil v celotnem ranjencev, truč in tresk padajočih poslopij, dim in plamen, divje beganje semintja — vse se je mešalo. Ljudje so skakali v kanale, pogrezali se v razroke v cestah, padali omamljeni vsled dima in vročine, drugi so drveli preko njih, padali in izginjali v vodi ali plamenu. Na stotine ljudi je zblaznilo vsled silnega strahu in groze in poskakali so naravnost v ogenj, ali pa napadli in grizli tovarisce. Tisoči, ki so bežali v pristanišču, so tudi prišli v past. Na morju je divjal tajfun in metal barke na suho, druge je pa pogolnila voda. Ogoni tanki olja v skladničih Standard Oil Co. in japonskih petrolejskih družb so eksplodirali in vsa poslopja na bregu so bila v plamenu. Goreče olje je teklo po bregu v morje in zaigalo pomele in colne.

Otok s 50,000 ljudimi se je pogrenzel.

Osaka, Japonska, 6. sept. — Kotik je dogmati iz počasti prihajačih, toda vtrajajočih poročil, je potres izpremenil geografsko lego Japonske. Mnogi otoki so se pogrenzili z vsemi prebivalci vred, drugod se je pa dvignilo morsko dno in porodili so se novi otoki.

Vest, da se je pogrenzel otok Ōshima z vsem prebivalstvom vred ~ 50,000 glav — se potruje. Ista zonda je zadeila nekatere druge otroke in večji del polotokov Idzu, Tokada, Bone in Miura. To pomeni, da se je število žrtev povečalo najmanj za 100,000.

Druge poročilo se glasi, da se je meddelac od Jokohame pojavit nov.

(Daleko na 3. strani.)

POTRES JE IzPREMENIL SVETOVNO EKONOMSKO SITUACIJO.

Moskva, 6. sept. — "Pravda", oficijelno glasilo ruske komunistične stranke, je včeraj izrekla simpatije ruskih delavcev in kmetov z japonskim ljudstvom, nato pa piše:

"Japonska katastrofa je velike važnosti z ozirom na varnost Unije federativnih socialističnih sovjetskih republik, ker je izpremenila svetovni politični in ekonomski položaj. Japonska ni več velesila na Pacifik in zdaj nam ni več nevarna. Posledica tega je, da Sovjetska Rusija, Kitajska, Združene države in Anglia danes stoejo na pragu novih kombinacij in novih odnosa." (Daleko na 3. strani.)

SPORAZUM NA ANTRACITNEM POLJU PRIHAJA POČASI.

GOVERNOR PINCHOT PRISTAJA IN ODKELANJA ZAHTEVE NA OBHE STRANEH.

Podjetniki vplivajo na rudarje s pobarvanimi vestmi v svojem interesu.

Harrisburg, Pa. — Na priznanje gubernatorja Pinchota so zastopniki rudarjev in premogovniških podjetnikov privolili v nekatere spremembe v svojih zahtevah.

Podjetniki so opustili zahtevo po razsodišču, kateremu je rudarska organizacija nasprotovala zaradi vaših vzrokov.

Ravn tako se poroča, da so rudarji definitivno sprejeli (?) povražje meze za deset odstotkov za kontraktne rudarje, ki ga je priporočil Pinchot s priporočilom, da se meza rudniških delavcev, ki prejemajo dnevno mezo, poviša za več odstotkov. Zastopniki rudarjev so baje izrekli, da so pri volji modificirati zahtevo glede "check off sistema" na ta način, da znašajo znesek, ki se lahko iztira od posameznega rudarja.

Gubernor Pinchot izjavlja, da so pogajanja napredovala.

Konferenca se je na to zaključila, da se nadaljuje prihodnji dan ob desetih dopoldne.

Med rudarji postoji mnenje, da podjetniki nalaže zavlačujejo konferenco, ker pričakujejo, da bi se zase od takega zavlačevanja podjetniki niso za povražje meze. Ako bodo pristali na povražje meze, tedaj bodo to storili zelo neradi in po daljšem zavlačevanju.

Hazelton, Pa. — Podporniki premogovniških interesov širijo takoj razne vesti, ki imajo nujen podprtje stvar podjetnikov.

Tako n. pr. modrujejo prijatelji podjetnikov, da je bilo v zadnji stavki za rudarje igrača stavki, ker so zastavki spomladi.

Dobili so lahko delo v stavbniški industriji čez poletje. Ampak letos bodo stavkali v jeseni in na zimo in dela zanje ne bo v stavbniški industriji.

Ampak take vesti ne prinesajo takega učinka, kot ga že prej podjetniki spremeni trg za mehi premog.

akoravno je ustavljen delo na antracitnem polju.

Alexander ima sina.

Belgrad, Jugoslavija, 6. sept.

Kraljica Marija je danes porodila sina.

VEŘEJK.

Chicago in okolice: V soboto jasno in hladno. Severozapadni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24. urah: najvišja 72, najnižja 60. Sonce izide ob 6:20, zade ob

PODGETNIKI NA ANTRACITNEM POLJU PRELOMILI SPORAZUM.

ODPUSČENIH JE 200 DELAVCEV, KI SO OPRAVLJALI OHRAITVENA DELA.

Preddelavci dela pri sesalkah in parnih kotilih.

Wilkes-Barre, Pa. — Glen Alden Coal kompanija je odpustila dve sto delavcev in tako prelomila sporazum med podjetniki in organizacijo rudniških delavcev.

Ta čin je nova ovira, da pride kapital do sporazuma v Harrisburgu. Prvega septembra je bil napravljen sporazum, da delavci pri sesalkah, parnih kotilih in drugih delih, ki so potrebna za dobro ohranitev rudnikov, ostanejo na delu, dokler se ne sklene nova pogodba. Glen Alden Coal kompanija lastuje dvajset rudnikov. V teh rudnikih je odslovala delavce in zdaj preddelavci dela pri sesalkah in parnih kotilih.

Rudarji so dobre volje, med njimi ni opaziti najmanj pobjesti. Sinaldo Capellini, predsednik prvega distrikta rudarske organizacije, je v svojem govoru na shodu rudarjev povedal, da bo stavka imela kratko življenje. Naglašal je, da bodo rudarji v sedanji kratki stavki več pridobili kot v dolgotrajni stavki l. 1922.

Neoficijelna poročila iz Harrisburga naznajajo, da se mora sprejeti za delave, ki delajo za dnevo mezo, najmanj pet dolarjev minimalne meze na dan.

Podjetniki in njih podporniki so na delu. Unijski odborniki prejemo na koše brzojavk od trgovskih zbornic in drugih takih bizniskih organizacij, da se mora spet med podjetniki in rudarji razvedeti pred razsodiščem.

John L. Lewis je na neko tako brzojavko odgovoril, da rudniški delavci ne bodo priznali razsodišča, ker so že enkrat preizkusili razsodišč. Izkušnja uči rudniške delavce, da ne morejo dobiti pravice od prijateljev premogovniških podjetnikov.

Lewis je naglašal, da je v letu 1920 vzel pet mesecov, da je bil storjen sklep, ko se je spor izročil razsodišču. Ko je bil zaključek storjen, je bil tajno obtesan, ko je zapustil razsodišč, tako da bodo rudarji opeharjeni za deset odstotkov povražje meze.

Ta zavrnitev deset odstotkov je ugrabilo "rudarjem na mezi" v enem letu trideset milijonov dolarjev, ali skupaj sto milijonov dolarjev. Toliko so namreč izgubili rudniški delave zaradi to premetene kupčijske poteze.

Finančni škandal v Nemčiji.

Novi finančni minister je odkril velike sleparje, v katere je zaplenil Stinnes.

Berlin, 6. sept. — V poslovnih krogih kroži govorica, da bo ministrski predsednik Stresemann ukazal arretirati prejšnjega finančnega ministra Hermesa radi velikih finančnih manipulacij in finančnih sleparij, ki nimajo parava v zgodovini Nemčije. Novi finančni minister Hilsfeldring, socialist, je odkril sleparje. Mnogi nemški kapitalisti, med temi tudi Stinnes, so zapleteni v škandal.

In Essenu poročajo, da se rudarji v Porahrn vratajo na delo, ko so se pobotali z lastniki rogov.

Rudarji so dobili šestnajst podzemino in osemnajst na površju. V Essenu so bili v sredu večji komunistični izgredi.

Alexander ima sina.

Belgrad, Jugoslavija, 6. sept.

Kraljica Marija je danes porodila sina.

VEŘEJK.

Chicago in okolice: V soboto jasno in hladno. Severozapadni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24. urah: najvišja 72, najnižja 60. Sonce izide ob 6:20, zade ob

7:16.

VINO ZAPLENJENO NA FRANCOSKI LADJI.

New York, N. Y. — Colinski straniki so zaplenili na dveh francoskih parnihkih šest steklenic sampanje, škotskega zgačja, benediktince, vina in druge opojne piščice. Aretirani so bili trije nastakarji. Francoska družba izjavila, da ni odgovorna za opono piščico.

PROSVEȚTA

Pregled dnevnih dogodkov.

Amerika.

Rudarji in operatorji na antracitnem polju se še niso sporazumi. Štrajk se nadaljuje povsem mirno.

Inozemstvo.

Američani dali prvo pomoč Japoncem. Ameriški rusilci dospeli v Jokohamo.

Stevilo mrtvih še ni znano, toda po najnovejših poročilih so bile prve vesti najbrž pretirane.

Japonska vlada je rekvirirala livač za prehrano prisadetih.

Moskovska "Pravda" piše, da je japonska katastrofa izpremenila svetovni ekonomski in politični položaj. Japonska ni več nevarna.

Jugoslavija poziva Francijo,

naj pomaga ukrotiti Mussolini. Stališče jugoslovanske vlade. Mussolini je začel poslušati na glavo in se dobro dobrovanje v Ženevi, kjer se odloči, da Liga ostane ali

crkne. Anglija je pripravljena dati brodovje za blokado Italije.

Jugoslavija zahteva, da Liga ukroti Italijo.

Pač je informiral Poincareja, da bo Jugoslavija pomagala Grki, če bo Francija dajala potuhu Mussoliniu. Stališče jugoslovanske vlade. Mussolini je začel poslušati na glavo in se dobro dobrovanje v Ženevi, kjer se odloči, da Liga ostane ali crkne. Anglija je pripravljena dati brodovje za blokado Italije.

NOVEJŠE VESTI.

Grška trgovska zbornica je pretrgal stike z Italijo in s italijanskimi tvrdkami na Grčem.

Italija zahteva od Grčke 20 milijonov lir za pokritje stroškov okupacije Krka in drugih otokov.

Brazili in Urugvaj v Južni Ameriki sta obvestili njune delegacije v Ženevi, naj podpirajo Italijo in istopijo iz Lige narodov, če Italija istopi.

Italijani so zapišeni orodje privatnim osebam na Krku. Prebilovali tujih narodnosti so moralni oddati orodje svojim konsulom.

Pariz, 6. sept. — Nikola Pačić, jugoslovanski ministrski predsednik, je včeraj popoldne posetil Quai d'Orsay in naslovil na Poincareja resno svarilo, da malo entento načrta obrne Franciji hrbet in Jugoslovija mogoče stopi v direktno akcijo na strani Grke proti Italiji, kjer bo Francija nadalje podpirala imperializem Italije.

Kakor poročajo iz višjih jugoslovanskih virov, ni Pačić izbral besed, ko je

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Cene oglašev po dogovoru. Rokopisi se niso vrednici.

Naročnina: Zadnjene države (izven Chicago) \$6.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri meseca; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri meseca, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov za vse, kar ima stik z listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v oklepaju n. pr. (Augusta 31-23) poteg valjega imena na učnove poslani do vas je s tem dnevnim potekom narodnina. Ponovite jo pravo, da so vam ne ustvari list.

"AMERIŠKI SLOVENEC" ŠE MOLČI!

Cakali smo teden dni, na to še en teden, ko smo zahtevali, da naj "Ameriški Slovenec" pove jasno in odprto, da je lagal v Brozickevi aferi pri Jugoslovanski katoliški jednoti ali naj pa dokaže, da je resnica, kar je pisal o tej aferi v štev. 38 na prvi strani v šesti koloni, in čakali smo zastonj. Ko odhajajo te vrstice v tisk, še ni odgovora v "Ameriškem Slovencu!"

Pred štirinajst dnevi smo rekli, da se pametni ljudje ne dajo farbati s takimi pojasnili, kot ga je prinesel "Ameriški Slovenec" v štev. 39 z dne 17. avgusta. Danes pa pravimo: "Čakali smo na odgovor v "Ameriškem Slovencu" več ko štirinajst dni, pa odgovora ni bilo. Odzaj bomo ta list šteli med one, katerim ne gre vera, dokler ne bo jasnega odgovora v Brozickevi zadavi.

"Ameriški Slovenec" je molčal, oglasili so pa Rudolf Perdan, glavni predsednik, Anton Zbašnik, predsednik nadzornega odbora, in Joseph Pishler, glavni tajnik Jugoslovanske katoliške jednoti v "Glasu Naroda" z dne 23. avgusta t. l. Perdan in Zbašnik sta odgovorila stvarno v interesu jednotne. V Pishlerjevem odgovoru je bilo nekaj stvarnega, nekaj pa nestvarnega in prav nič mu ni bilo všeč, da je uredništvo Prosvete apeliralo, da se stvar izravnava javno, ker je "Ameriški Slovenec" napravil iz nje javno afero, akoravno Pishler pravi, da nima nič proti temu, ko Prosveta zahteva, da se poda članstvu jasna slika o celi stvari.

Da bodo čitatelji ložje razumeli, kako neopravičen je bil udarec glavnega tajnika Jugoslovanske katoliške jednotne po uredništvu "Prosvete" zaradi komentarja, ki je šel v mar uredniku "Ameriškega Slovenca", prinašamo v celoti še enkrat komentar, ki je izšel v štev. 191 "Prosvete", in pa kritiko glavnega tajnika Jugoslovanske jednotne na ta komentar, ki je izšla v "Glasu Naroda" z dne 23. avgusta t. l.

"Prosveta" je oštela uredništvo "Ameriškega Slovenca" na ta način:

"Ako je vest resnična ali ni resnična, je dolžnost glavnega odbora J. S. K. J. da poda javno izjavo, v kateri pojasni položaj.

Ako je vest resnična, veče glavni odbor J. S. K. J. dolžnost, da to pojasni svojemu članstvu in mu poda jasno sliko o celi zadovi, kajti prikrivanje resničnih dogodkov ne bo pomirilo članstva, od kar je "Ameriški Slovenec" spravil afero v javnost. Kajti je odprta odkritoščnost lahko vrne omajano z upanje!

Ako vest ni resnična, je glavni odbor J. S. K. J. obvezan vrniti dobro ime človeku, ki je napaden. Taka vest, akoravno ni resnična, če se ne popravi takoj, lahko uniči bodočo karijero prizadetega.

Povedali smo to, ker dogodek, opisan v omenjeni številki "Ameriškega Slovenca" ni več privatna zadeva, ampak je postal javna afera, ko je bil dotedčni "Ameriški Slovenec" dostavljen naročnikom.

Natančno o stvari sami pa spregovorimo, ko glavni odbor J. S. K. J. poda pojasnilo, koliko je resnica na vesti. Za danes se bomo pečali le z uredniškim komentarjem.

Urednik pravi, da je žalostno, ako se mora pripetiti kaj takega pri slovenskih organizacijah in nadaljuje, da Slovenci še nismo zreli, da bi znali svoje organizacije voditi tako, da bi bila tako izguba izključena.

Urednik govori o organizacijah v množini in ne dela prav nobene izjeme. Po njegovem mnenju so vse organizacije vodene tako, da lahko počnini glavni odbornik poneveri večjo sveto.

To je mogoče res pri organizacijah, h katerim pripada urednik "Ameriškega Slovenca". Pri Slovenski narodni podporni jednoti je poneverba za večjo sveto in po eni osebi nemogoča. To je dokaz, ako nimajo organizacije, h katerim pripada urednik Ameriškega Slovenca take uprave jednotne premoženja, kot ga ima Slovenska narodna podpora jednota, da niso vse Slovenci tako nezreli, da bi ne znali voditi svojih organizacij tako, da se večje izgube izključene.

Slovenska narodna podpora jednota ni le kazala drugim organizacijam pot, kakine zavarovalne razrede je treba uvesti, da odgovarjajo potrebam slovenskega ljudstva v Ameriki, ampak je tudi pokazala, kako je treba upravljati jednotno premoženje in nastopiti pri vsakem najmanjšem dogodku, da ne pride do večjih izgub.

In kaj so storile druge podporne organizacije? Posnemale so Slovensko narodno podporno jednoto in uvedli zavarovalne razredov, niso pa sledile pri upravi premoženja organizacije. Ako je na konvencijah drugih podpornih organizacij kdo priporočal pregledovanje knjig po strokovnjakih in sicer vsekih šest mesecov, so se takoj oglašili nekateri, da tako nadzorovanje stane preveč denarja.

Če so posnemali delegatje na konvencijah priporočali, da naj imajo pristop do gotovine trije odborniki in poleg njih še uradnik poročitve družbe, da se mora denar takoj naložiti v obveznicah in da jih morajo kupiti trije glavni odborniki in ne en sam glavni odbornik, tedaj so nekateri rekli, da je tak sistem preveč komplikiran in predrag. In kar so navadno tako govorili ljudje, ki so imeli kaj pod palcem, so jim delegatje verjeti. Mogoče so bili dotedčni dobri gospodarji v svojih gospodarskih zadevah, v javnih niso bili.

Slovenska narodna podpora jednota je prisla do proprijanja, da je najboljša jednotin denar naložen, aka so vse

zaključki glavnega odbora podvrženi javni kritiki, ki se nanašajo na gospodarstvo v jednoti. Ampak druga podporno organizacija jo dozdaj še niso posnemale v tem oziru.

Clanstvo Slovenske narodne podporne jednotne se zaveda, da je javna kontrola jednotnega premoženja najboljše nadzorovanje. Za to je uvedla tak sistem pri upravi jednotnega premoženja, da je vsaka večja poneverba po posmernem glavnem odborniku izključena. Urednik Ameriškega Slovenca torej ne more članov Slovenske narodne podporne jednotne prisluhovati med tiste nezrele Slovence, ki ne vedo, kako je treba gospodariti z njihovim premoženjem. Ako pa urednik Ameriškega Slovenca sebo pričeva med tiste nezrele Slovence v Ameriki, ki ne vedo, kako se mora kontroliратi denar v slovenskih organizacijah, pa naj to tako jasno pove, da ga bo razumeval vsakdo."

Glavni tajnik Jugoslovanske katoliške jednotne je pa ta komentar uredništva "Prosvete" zopet komentiral na ta način:

"Ne dopade se mi pa hvalisanje urednika "Prosvete" ker ter povsem ne odgovarja resnici. Med drugim omenja: "Slovenska Narodna Podpora Jednota ni le kazala drugim organizacijam poti, kakine zavarovalne razrede je treba uvesti, da odgovarjajo potrebam slovenskega ljudstva v Ameriki..." Resnici na ljubo naj bo povedano; da je J. S. K. J. uveljavila "National Fraternal Congress" lestvico poprej kakor SNPJ. Pri J. S. K. J. se je pričelo pobirati assessment po "National Fraternal Congress" lestvici s 1. januarjem 1914. Slovenska Narodna Podpora Jednota je uveljavila isto lestvico pozneje. Kdo je torej posnemal? J. S. K. J. ima poslovno pravico v 17. državah, dvomim da ima SNPJ. v toliko državah poslovne, akoravno veliko večja organizacija? Priznati se mora sicer, da ima SNPJ. nekatere naprave, katerih druge organizacije še nimajo. Tudi jaz sem nje član in sem ponosen, toda nihče me ne bo prepričal, da izvirajo vse koristni zaključki naših podpornih organizacij samo od SNPJ. in da SNPJ. ni tudi drugih posnemala.

Računi J. S. K. J. so jasni in kadar so potrjeni, so vsej priobčeni v glasilu v slovenščini, dočim so glavni računi S. N. P. J. vedno priobčevani v angleščini, tako da član, ki ne razume angleščine, ne more razumeti takih računov. Naši računi jasno kažejo, koliko je vsako društvo vplačalo v vsak sklad in koliko je prejelo iz vsakega sklada. Upravni stroški se bolj podrobno definirani kot v računih SNPJ. Kje je torej boljša javna kontrola? Toliko v odgovor na samohvalisanje."

Jasno je, da "Prosveta" ni pisala o lestvici Narodnega bratskega kongresa (National Fraternal Congress), ampak je govorila o zavarovalnih razredih v splošnem. Kaj pa so zavarovalni razredi? Ali so mogoče zavarovalni razredi lestvica Narodnega bratskega kongresa, ali so zavarovalni razredi bolniški, posmrtni, odškodninski itd., ki se pa zopet dele v razrede na pr. za en dolar, dva dolarja itd dnevne bolniške podpore, ali za \$250, \$500 itd. posmrtnine, za samo eno odškodninsko zavarovanje ali pa dvojno ali trojno itd.?

Torej govorili smo o zavarovalninah razredih. Slovenska narodna podpora jednota je uveljavila centralizirano bolniško podporo že ob svoji ustanovitvi, Jugoslovanska katoliška jednota jo je uveljavila šele leta 1913. Saj tako poroča glavni tajnik Jugoslovanske katoliške jednotne sam v uradniški štev. "Glasu Naroda" z dne 12. julija. In to je povzročilo tako opozicijo pri Jugoslovanski katoliški jednoti, da je nekaj društev celo odstopilo. To prizna glavni tajnik v ravno isti številki "Glasu Naroda".

V začetku leta 1913 je članstvo Slovenske narodne podporne jednotne glasovalo v predlogu, da se uvede še en posmrtni razred. Predlog ni bil sprejet, ker so pravila določala, da se morata splošnega glasovanja udeležiti dve tretjini članstva, dasiravno je bila zanj oddana velika večina glasov. V začetku leta 1914 je bil članstvu predložen na splošno glasovanje predlog, da se uvedejo štirje posmrtni in trije razredi za bolniško podporo. Predlog je bil sprejet. Pri Jugoslovanski katoliški jednoti sta bila uvedena še dva posmrtna razreda in še en razred za bolniško podporo v letu 1916 na šesti redni konvenciji. Tako poroča glavni tajnik Jugoslovanske podporne jednotne v uradniški štev. "Glasu Naroda" z 12. julija 1923.

Slovenska narodna podpora jednota je uveljavila mladinski oddelek z januarjem leta 1913, Jugoslovanska katoliška jednota je sprejela šele v oktobru 1913 predlog na svoji deveti redni konvenciji v Pittsburghu, da uvede zavarovanje mladine. Na tej konvenciji je Jugoslovanska katoliška jednota sprejela pravo direktne zakonodaje, medtem ko je Slovenska narodna podporno jednota sprejela pravo direktne zakonodaje že leta 1912 na konvenciji v Milwaukeeju, splošno glasovanje in odpoklic pa že leta 1907 na konvenciji v La Sali.

Enakopravnost članic je sprejela Slovenska narodna podpora jednota že na konvenciji v Clevelandu leta 1909, Jugoslovanska katoliška jednota pa šele na konvenciji leta 1913.

Zdaj pa še spregovorimo o lestvici Narodnega bratskega kongresa, katera se zdi izredno važna glavnemu tajniku, češ, da jo je Jugoslovanska katoliška jednota uveljavila prva med vsemi slovenskimi podpornimi jednotami. Misel o uvedbi lestvice Narodnega bratskega kongresa ni zrastla na zeleniku Jugoslovanske katoliške jednotne. Razprava o uvedbi lestvice Narodnega bratskega kongresa je trajala skozi vse leto 1913 v Glasu Slovenske narodne podporne jednotne. Ravno tako je razpravljal o uvedbi te lestvice skozi vse leto tedanj glavnemu upravnemu odboru Slovenske narodne podporne jednotne. Iz razprave je bilo jasno, da glavni upravni odbor priporoči celemu glavnemu odboru na januarski seji leta 1914, da predloži uvedenje lestvice Narodnega bratskega kongresa članstvu na splošno glasovanje. V glavnem uradu Jugoslovanske katoliške jednotne so čitali te razprave in so prav dobro vedeli, kaj se godi. Glavni odbor Jugoslovanske katoliške jednotne je v novembri 1913 predložil lestvico Narodnega bratskega kongresa članstvu na splošno glasovanje, da tako prehit Slovensko narodno podporno jednoto. Glavni odbor Slovenske narodne podporne jednotne je osvojil sklep na januarski seji, da predloži članstvu na splošno glasovanje, ako se uvede lestvica Narodnega bratskega

skega kongresa. Članstvo je glasovalo za uvedbo lestvice, ki je postala pravomočna 1. maja 1914.

Ni pa res, da je Slovenska narodna podporno jednota uvelia isto lestvico, kot Jugoslovanska katoliška jednota, akoravno pravi-dobesedno glavni tajnik J. S. K. J. v svoji kritiki: "Slovenska narodna podporno jednotne je uveljavila isto lestvico pozneje."

V brošuri "Statistics Fraternal Societies", stran 154 čitamo o Jugoslovanski katoliški jednoti: "Issues certificates for \$250 to \$1500 on N. F. C. rates." Podomače se to pravi, da Jugoslovanska katoliška jednota izdaja police za \$250 do \$1500 na podlagi lestvice Narodnega bratskega kongresa. Lestvica pa ni nikjer objavljena. Ravno tako ni nikjer povedano, kdaj je bila lestvica faktično uvedena.

V ravno tej brošuri čitamo o Slovenski narodni podporno jednoti na strani 149:

"The above rates went into effect May 1, 1914, and applied to all members at age of entry."

Po domače se pravi: "Zgornja lestvica je postala veljavna 1. maja 1914 in se je izvedla po starosti članov ob njih pristopu."

Zgoraj nad temi besedami je priobčena lestvica, ki je objavljena za tisoč dolarjev v pravilih Slovenske narodne podporne jednotne na strani 69.

Ako pogledamo v pravila Jugoslovanske katoliške jednotne, se prepričamo na straneh 81 do 86, da sta uvedeni dve lestvici in sicer za stare in nove člane. In še iz teh dveh lestvic član ne pozna, koliko gre samo za posmrtnino, dokler ne prečita pravil in sam ne izračuni svojega vplačila za posmrtnino. Za stare člane je uveden pri J. S. K. J. še rezervni sklad. Pri S. N. P. J. pa ni takih izjem.

Da se je uvelia lestvica Narodnega bratskega kongresa pri Slovenski narodni podporno jednoti in Jugoslovanski katoliški jednoti ni zasluga Slovenske narodne podporne jednotne in ne Jugoslovanske katoliške jednotne. Obe jednoti sta bili prisiljeni uvesti to lestvico, ker so nekatere države sprejele tozadne postave.

Po podatkih v brošuri "Statistics Fraternal Societies" je značala povprečna starost članov Jugoslovanske katoliške jednotne prvega januarja 1923 sedem in trideset in pol leta, članov Slovenske narodne podporne jednotne pa ravno istega datuma le tri in trideset let.

Slovenska narodna podpora jednota ima poslovničico v vsaki državi, v kateri jo mora imeti. Kjer poslovničica ni potrebna, tam je denar za poslovničico po nepotrebni izdan.

Računi Slovenske narodne podporne jednotne so jasni in razumljivi. Računi, ki jih sestavijo glavni odborniki so priobčeni v slovenščini, računi, ki jih sestavijo strokovnjaci, so priobčeni v angleščini in seglačajo do fika! Računi Slovenske narodne podporne jednotne sta torej dva originala, izdelana od dveh nadzorujočih skupin, ki pa morata soglašati, da pokažeta, da je vse v redu. In tako kontrolo priporočamo vsem podpornim organizacijam.

Prav nič ne zamirimo glavnemu tajniku Jugoslovanske katoliške jednotne, ako je hotel Jugoslovansko katoliško jednoto pokazati kot najboljšo slovensko podporno organizacijo, ker ni storil drugega kot svojo dolžnost. Ampak, kadar bo še kaj takega pisal, kot je bila kritika na komentar v "Prosveti", ki je šel mar uredništvu "Ameriškega Slovenca" naj ne pozabi, da fakti govore in ne to, kar kdo zasanja v svojih možganih.

Iz delavskega sveta.

(Federated Press.)

Bojerji zmagali v St. Louisu.

St. Louis, Mo. — Boj med unijo bojerjev in Yellow Taxicab Co., ki je trajal od 1. januarja 1922, je končan z zmago bojerjev. Družba je priznala unijsko delavnično, umaknila točbo za \$350,000 odškodnine radi bojkota in dala še \$27,50 garantirane tedenške meze, katero poviša za dolar 1. januarja 1924.

Razvalci mleka so tudi zmagali. Dobili so 10-odstotni mardini povisitev.

Plinarski delavci edkliomili razsodišče.

Chieng, Ill. — Stavka plinarskih delavev se vedno visi nad nesistem. Unija je te dni odkloplila predlog plinarske družbe za razsodišče; delave so ogovorili, da ne bo posnemati cestnoelezniških namestitev, ki so bili opeharjeni z razsodiščem. Plinarski delave zahtevajo 25 odstotkov povisitev.

Mirna stavka rudarjev.

Harrisburg, Penna. — Stavka 158,000 rudarjev na antracitnem premogovisu se nadaljuje brez najmanjšega incidenta. Vsi premogovniki počivajo.

Povilek čevljarskim delavcem.

Brockton, Mass. — Približno 10,000 delavev v tukajnjih čevljarskih tovarnah dobi v kratkem 10-odstotno mezdno povisanje. Delave, ki so stavkali zadnji mesec, izjavljujo, da je njihova stavka pripomogla do povisitev, čeprav je bila stavka le delna in je odbor unije kaznoval člane, ki so bili na štrajku. Vsak stavkar je moral plačati \$10 kazni in to vso to je kar družba odtegnila od plače. Okrog 3000 delavev je moralo plačati kaznen.

Razne vesti.

PIJAN AUTOMOBILSKI UBIALEC OPROŠČEN PRED MR. LIJKO POROTO.

Obtoženec seveda ni siromak, ampak bogatin.

Mrljški porota je oprostila krivde bogataša Joseph F. Kelyja, ki je s svojim avtomobilom ubil 80-letnega Charles C. Hudsona v Harveyju, Ill.

Mrljški oglednik ni zadovoljen z izrekom mrljške porote. Izjavljuje, da poje osebno pred veleporoto prihodnjih dan in zaprosi, da veleporoto obtoži Kyleja.

Hudson je bil ubit 21. julija ob šestih zjutraj, ko se je zaletel v njegov mal tovorni avtomobil Kyle s svojim velikim in brzovoznim avtomobilom Templarjevega sistema. Kyle je imel pri sebi tri kabaretne igralke. Vsi so bili pijani in so se vrátili iz Colosimo kavarne. Tako izjavlja policija.

Dva dekleta, ki sta izgubila prikarambolu en sprednji zob, in eno dekle z malo rano na liev so pričeli ugodno za Kyleja in neugodno proti ubitemu starčku, ki seveda ni mogel več govoriti, ker je bil mrtev. En dekle je pričelo, da je Kyle vozil značno, drugo, da ni videlo ničesar, "ker je se delo na gentlemanovem naročju".

Policijski John J. McDermott, ki je aretiral Kyleja, in njegov kapitan sta pričala, da je bil Kyle tako pijan, da se je zaletaval in da štiri ure kasneje ni mogel govoriti gladko.

Kyle je pripovedoval porotnikom, da je pri karambolu prejel udarev na glavo, tako da dalj časa po nezgodi ni vedel, kaj se je zgodilo.

Nekatere priče so izjavile, da je Kyle vozil semintje. Voznik William A. Leis izjavlja, da je Kyle vozil s hitrico pet in petdeset milij v uri.

Tovorni avtomobil je vozil Leslie R. Holler, Hudsonov svak, ki je pri karambolu prejel težke poškodbe. Holler je pričal, da je Kyle vozil na napačni strani ceste, toda Kyle je predzorno trdil, da ni res.

Kyle je pripovedoval porotnikom, da je pri karambolu prejel udarev na glavo, tako da dalj časa po nezgodi ni vedel, kaj se je zgodilo.

Nekatere priče so izjavile, da je Kyle vozil semintje. Voznik William A. Leis izjavlja, da je Kyle vozil s hitrico pet in petdeset milij v uri.

Groteksna nesreča je bila blizu mesta Atami. Potresni sunek je dvignil vlak iz tise in ga vrgel v morje. Tristo oseb je utonilo. Predor Sasako se je zasul v trenotku, ko je šel vlak skozi njega; vlak 800 ljudi je pokopan.

Domenovan skupno število mrtvih je nekoliko padlo po najnovnejših poročilih. Zdaj se domnevava, da je okrog 300,000 mrtvih in milion ranjenih. Na drugi strani raste domnevana materijalna škoda, ki se dnes ceni samo v Tokiju na 20 milijard jenov (10 milijard dolarjev).

Ce se pominis, da se vse narodno bogastvo Japonske ceni na 23 milijard dolarjev, je to ogromen udarec za gospodarstvo države.

DELAWSKE BANKE LAJKO PODPIRAJO STAVKE.

New York, N. Y. — Osebe, ki nimajo nobenih stikov s afrokovno organiziranim delavstvom, izjavljajo in priznajo, da bi lajki delavske banke dolgo časa finan-

cirale na pr. stavko rudarjev na polju trdega premoga.

Bankirji, ki nimajo stikov z delavskimi bankami, so povedali poročevalcu Federaliziranemu tisku, da se to lahko izvrši, ako delavske banke posodijo denar rudarski organizaciji United Mine Workers.

Rudarska ali vsaka druga delavska strokovna organizacija lahko bo posojilo, ako za varnost položi ali zastavi na banki vrednostne papirje, vstevši obveznice svobode in posetvo.

Ob času zadnje rudarske stavke je neka Harrimanova banka dala posojilo rudarski organizaciji U. M. W. of A. Bančni uradniki so kasneje pojasnili, da so odborniki rudarske organizacije s svojimi podpisi garantirali, da plačajo posojilo rudarji s svojimi mesečnimi prispevki za organizacijo.

Na podlagi tega dogodka se da sklepati, da bi delavska banka posodila denar delavskim strokovnim organizacijam, aka so njeni voditelji konservativni pri nalaganju denarja. S takim posojilom ni preljomljena bančna praksa in niso kršene bančne postave, ampak veliki strokovni organizaciji bi bil tako posojilo velika pomoč.

ŽENA MORA PLAČEVATI ALIMENTAJO.

Los Angeles, Cal. — Sodnik John W. Summerfield je izrekel, da v zakonu vsaka polovica nosi butare, ko je obošil mrs. Mary Scranton, da mora svojemu soprogu plačevati po pet dolarjev na teden začasne alimentacije, dokler traja pravda za ločitev. Scranton je tožil svojo soprogoo za ločitev, ker mu je usla. Dejal je, da je bolan in nezmožen za delo, njegova sopraga je pa delila in zaslužila po sto petdeset dolarjev na mesec kot stenografska.

KLANOVCI ŽE NADALJUJEJO Z BIČEM.

(Nadaljevanje s prve strani.)

venport, državni zdravstveni komisar in sedem policijev, ker jih je J. C. Griffin, najemnički farmar v Darlingtonu, obožil napaden. Griffin je imel v najemnu državno farmo, ki služi za poboljšavanie notoričnih pijancev in strupojedov.

Pripravil je se, da zapusti farmo. Prodajal je svojo živino in stroje. Ko se je vrnil nekega včerja domov, je našel Davenporta, ki je ukazoval policijem, da so metalii njegovo lastnino iz njegove hiše na cesto. Prišlo je do boja, v katerem so bili Griffin in njegovi sodni teheni od policijev.

Farmarska unija in Unija poljskih delavev v okraju Coal sta protestirali proti razkazovanju plamečega križa nad šolo v Tupelu po kukulkah. Nad vsemi klanovskimi templji v Oklahomi žari ponori v rdeči električni luči križ – znamenje kukulkov. V mestih žari tudi navadno nad bančnimi poslopji. Shodi klanovcev se vrši tudi na učilišču v Pittsburghu.

Governer preškuje bičanje IL. W. Wrighta, pismoma na deželi, katero je bilo izvršeno v okraju Wagonefju. Cestna država je občila pismoma, da je pisal razlagivo pismo neki učiteljici.

Klanovci so silno predzni, ker so med njimi ljudje, ki imajo precej rejeno denarno možnost.

PRVA AMERIŠKA POMOČ DOSPELA NA JAPONSKO.

(Nadaljevanje s prve strani.)

Otok, ki je 50 milij dolg in 15 milij širok.

Groteksna nesreča je bila blizu mesta Atami. Potresni sunek je dvignil vlak iz tise in ga vrgel v morje. Tristo oseb je utonilo. Predor Sasako se je zasul v trenotku, ko je šel vlak skozi njega; vlak 800 ljudi je pokopan.

Domenovan skupno število mrtvih je nekoliko padlo po najnovnejših poročilih. Zdaj se domnevava, da je okrog 300,000 mrtvih in milion ranjenih. Na drugi strani raste domnevana materijalna škoda, ki se dnes ceni samo v Tokiju na 20 milijard jenov (10 milijard dolarjev).

Ce se pominis, da se vse narodno bogastvo Japonske ceni na 23 milijard dolarjev, je to ogromen udarec za gospodarstvo države.

ITALIJANSKI POSLNIK JE UBIT?

Osaka, 6. sept. — Včeraj je prisla vest iz Tokija, da se nemški poslanik je pogrešal.

Osaka je izjavilo, da je lajki delavske banke dolgo časa finan-

cirale na pr. stavko rudarjev na polju trdega premoga.

Vlada pleni živila in ladje.

Osaka, 6. sept. — Med begunci iz potresne cone divja laktota. Vladne pomožne komisije so prideli deliti živila, toda vsem rovščem ne morejo še ustreči. Ker vlašči se ne morejo voditi, so vladni posljedci odnosili od zelenjave.

"Pa še nek druge vrste potres je mogoč. Ob ustju velikih rek se nabira leto za letom prst, razen odpadki z deželi, pesek, kamnolom. Sploh je znano, da voda odnaša vse s seboj proti morju, išče si vedno novih strug in dosledno odnosi s seboj vsaki dan razne mehke mase, ki jo naklada ob morju ali oceanu. Če pomislimo, da reka teče milijone let, že lahko pomimo, da nanese mehkega materiala za celo deželo v more. Ta material pa se slednji pogrešči proti dnu. Nekateri trdijo, da je bil zadnji potres na Japonskem tudi povzročen na ta način."

Profesor Albert Johansen s češke univerze tudi pravi, da je katastrofa na Japonskem posledica kakega utrjanja plasti v bližnji celini, ki je v plazu zdržala proti dnu morja.

"To je brokane navadni vzrok, radi katerega nastajajo potresi na Japonskem", meni Johansen. Odtrgal se je ogromna plast ob celini pod oceanico gradino iz srednje proti dnu, katera vedno upada in tako nareja prostor obrežnim, proti dnu oceanica pogrešči se plastem. Tako se vse da sklepati iz vseh potresov na Japonskem.

"Ako torej upada oceanico dno, je Japonska s svojim otokom v resnici vedno višja nad oceanicim dnem in radi tega tudi vedno bolj nevarna, da se njene plasti pogreščajo."

Včela ameriških in drugih inozemskih misjonarjev se je rečilo.

Oceansko dno se pogreza.

Preosnovanje različnih zemeljskih plasti in skladov, drugačen pritisk zemeljskih skladov na razpoke med skladi, vse to je povzročilo, da se je zazibal tudi površinska zemeljska plast in tako povzročila potres na Japonskem, kakor trdi profesor U. S. Grant z univerze Northwesterna in član geologičnega departmента Združenih držav.

"Potresi so dveh vrst", pravi on, "vulkanični, kateri nastanejo radi vulkaničnih izbruhov in pa tektonični, ki nastanejo med raznimi zemeljskimi skladovi radi premikanja, vendar češar se premakne tudi površinska zemeljska plast. Vsa poročila z Japonskega dana povedo, da je bil strahovit potres tektonične vrste.

Za tektonični potres sta lahko dva vzroka. Pogosto se zgodi, da se v ogromnih razpolikah med zemeljskimi plasti ob strapi razpokane ulice utrga deli plasti in pada proti dnu razpolikine. Včasih se tudi vsa plasti sesede, vendar razroke in tako povzroči potres. Drugi tektonični potres pa se prijeti, ako zdrsnje v notranjosti vrednosti, akor je to takozvana Joseph A. Holmes Safety Association, ki je bila organizirana med rudarji od rudniškega urada, in ima sedaj podružnice po vsej državi.

Rudarji, izurjeni od vlaže, tvorijo jedro redilcev v rudarstvu. Večinoma podjetniki vzdržujejo tudi svoje privatne redilne postaje. Jako koristna organizacija v tem pogledu je takozvana Joseph A. Holmes Safety Association, ki je bila organizirana med rudarji od rudniškega urada, in ima sedaj podružnice po vsej državi.

Rudarji, izurjeni od vlaže, tvorijo jedro redilcev v rudarstvu. Večinoma podjetniki vzdržujejo tudi svoje privatne redilne postaje. Jako koristna organizacija v tem pogledu je takozvana Joseph A. Holmes Safety Association, ki je bila organizirana med rudarji od rudniškega urada, in ima sedaj podružnice po vsej državi.

Namen te organizacije je: preprečiti nezgode, zboljšati zdravstvene razmere, olajšati podok v reševanju in metodah, varnosti in prvi pomoci. Vladni zastopniki tudi preiskujejo vse premogovnike, kjer se je zgoda nezgoda v rudnikih, eksplozije ali požar, da se dozne vzrok nezgode in se prouči izkušnje, kako naj se v bodočem preprečijo take nezgode.

Tekom minih 14 let so prošli 300 nezgod v premogovnikih, in uspehi teh preiskav so bili neprecenljive vrednosti. Napravili so poskuse o razstreljivosti ogljenega prahu in plinov v poskuševalnem premogovniku blizu Pittsburgha, ki je edin rudnik na svetu, v katerem se kopije le v avto eksperimentov, da se doseže večja varnost v rudarski obrti. Dokazalo se je, da velike eksplozije je pripisati prisotnosti ogljenega prahu.

Pokusili so se tudi razni uspešni načini, kako naj se prepreči nevarnost, ki izviriva iz prisotnosti ogljenega prahu.

Kje je sedež ljubezni? — Nedavno je neki francoski zdravnik našel, da obstoji poseben bacil ljubezni. Po mnenju tega zdravnika, je sedež ljubezni v možganih. Sedaj pa je začel pobijati tega zdravnika neki ameriški zdravnik, ki zatrjuje, da je sedež ljubezni v jetrih. Ta Amerikanec trdi, da je s poskusi našel, da se more v ženo zaljubiti samo tisti moški, ki ima zdravu jetro.

Možakar, ki ima slabu jetro, se teži in manj globoko zaljubi. A oni, ki je na jetrih bolan, se sploh ne more zaljubiti, in ga nič ne všeče k nekemu spolu. Dosejamo se možakarji, kadar smo prizgali svojo vesno ljubezen, sklicovali na srečo, od sedaj pa bodo najbrž zastopnice krasnega spoja zahtevale od nas zdravniško sprizgalno, da imamo zdrava jetra.

"Kako so mogoče tako grozne posledice uničenja, četudi zemlja upadevale potres morda komaj za malo spoznanje, si lahko mislimo, da postavimo na tla mra-

mornato ploščo in jo udarimo v kladivo. Plošča se bo morda poskrnila pri tem komaj za teliko nizje, da jo mogoče opaziti, a mal udarcem je bil tresajal tako silen, da je plošča odskočila od tla.

"Pa še nek druge vrste potres je mogoč. Ob ustju velikih rek se nabira leto za letom prst, razen odpadki z deželi, pesek, kamnolom. Sploh je znano, da voda odnaša vse s seboj proti morju, išče si vedno novih strug in dosledno odnosi s seboj vsaki dan razne mehke mase, ki jo naklada ob morju ali oceanu. Če pomislimo, da reka teče milijone let, že lahko pomimo, da nanese mehkega materiala za celo deželo v more. Ta material pa se slednji pogrešči proti dnu. Nekateri trdijo, da je bil zadnji potres na Japonskem tudi povzročen na ta način."

"To je brokane

Križev pot pravičnega človeka.

Lahko se pregaša resnica, utajiti se ne more!

(Dalje.)

Nadaljevanje zapisa na dan 7. decembra 1921 na istem mestu in o istem predmetu z adjunktom g. Detetom S. 15.

Prodno nadaljujeva nadaljnjo zadrževanje, prosim pojasnila, ali je to prizetek kakršnega disciplinarnega postopka, ki se ga namernava eventualno napeti proti meni.

Vprašanje adjunkta Deteta na vprašanje poštnega komisarja Antona Vesnjaka: opomba zasliševalca.

Preberi sem vam odlok poštnega ministra iz 19. oktobra 1921 št. 63810, iz katerega vsebine posname, da gre takoj za občajno administrativno zadrževanje, ne pa za kak disciplinarni postopek.

(Vesnjakov odgovor: opomba zasliševalca.)

Prosim, ali si smem ta odgovor natisati.

(Detetovo vprašanje: op. zasliševalca.)

Ta odgovor si smete dohodeno natisati.

(Vesnjakovske besede: op. zasliševalca.)

Vpr.: Zakaj ste stavili zgornje vprašanje?

(Od tu naprej stavlja vprašanja Vesnjak, odgovarja Detet: op. z.)

Odg.: Zato, da se zavarujem pred mohitnim razočaranjem.

Vpr.: Vi trdite, da Vam je g. direktor rekel ob neki prički, da Vas v Ljubljani nikdo ne mara. Ali ste menila, da Vam g. direktor ni izrekel teh besed na podlagi poročil oih uradov, pri katerih ste dosegel zaslužovali?

Odg.: Prepričen sem, da je imel g. direktor te mnenje na podlagi poročil poštnih uradov Ljubljana 1 in Ljubljana 2. V kako kritiko teh poročil, ki jih ne poznam, se ne spuštam.

Vpr.: Hobete izvedeti vsebino teh poročil?

Odg.: Da. Na podlagi predloženih poročil poštnih uradov Ljubljana 1 in 2 (od 18/V. 1921. št. 2155/III. Lj. 1. 10/IX. 1920. št. 3155/III. Lj. 1. 17. V. 1920. št. 37/I-20 Lj. 1. 1/IV. 1921. št. 122 Lj. 2, izjavljamo, da je g. direktor lahko imel slabo mnenje o meni, a ta poročila zaznam na nepravilna. V to stvar do dovolj posvetila glavna razprava na sodišču.

Če ne bodisi posameznik bodisi kak oddelek ni maral, je krivo to, da so bili nahukani od akriranjev in "pripravitev"; teh zadnjih, kakor sem le omenil, nemorem navesti.

Po akriziji so me slasti pismonele Pisali, ker so bil letel na nje sum, da oni kradajo in so tudi bili po detektivih maledovani.

Vpr.: V svojem pismu pravite delje: "Ker mi ni mogode se na poštno mesto v uradništvo direktor pritočiti in se moje prošnje/ozive/ pritoče, katero predložim uradni potom, od ministra za zavrnitev poštne urabe, kjer je vidi odl. post. min. z dne 2. februarja št. 6158" prosim za posredovanje.

Kaj pravite k tem svojim nasledbam? Ali se Vam ne zdi, da ste s tem poštno uprave pred ameriškim konzulatom neopravilno kompromitirali?

Odg.: V tem vprašanju se sklicevam na svoje prejšnje odgovore in povdarenjam znova, da nisem hotel s tem na nobeni način poštno uprave kompromitirati. Za posredovanje sem proši ameriški konzulat, ker, kakor že omenjeno, nisem načel zase nikakega drugega izinhoda.

Vpr.: "Ako se me še boje prestatij oziroma vedno urada podleti, ker sem še vedno zaslužoval, na tavnini prizadetim gospodom na potu, naj se me vsa na večji kraj prestavi in sicer kadar in kamor jke želim na državno stroške."

Kaj imate k vsebini tega stavka prizadetosti?

Odg.: Premeščenje na deželo bi me radi tega hudo zadelo, ker zahaja moj sin v Ljubljani v strukturistično realno gimnazijo, ki je edina v celi Sloveniji. V Graču ni bilo slovenske ljudske šole, morski sem ga torej dati v nemško. Slovensko pa pred zna, a ne tako temeljito, da bi mogel slediti glavnim solskim predmetom. V tem smislu je že izrazil proti meni sinov razrednik profesor Osvanik.

Lahko je razumeti, da pri tem stvarnem poštevaju za sedaj ne reflektirajo na nič.

Kako sem govoril gospodom na potu, sodaj so moram pojasnil.

Vpr.: "Ker se pa s menoj, radi odprtih tavnin tako postope, se še vedno načrtuje spolirjanje ameriškega pisma, s tem se pač daje tem gospodom uzmovitost potoku?"

Na kaka dejstva se morete sklicevati pri teh navdihih?

Odg.: Po akriziji ljubljanskih potnih tavnin je došlo na nekoga imena v Kraju spolirjanje ameriškega pisma, ki je bilo kartirano in Ljubljana 1. Medtem so še bilis v pismu starci avstrijski pri načrtovanju 10-kronski bankovec in ljubljanski mestni drobič. To mi je povedal mesec februarja 1921 nadpoštar Ulepš v Kraju in je bilo objavljeno tudi v časopisih. Potem je bil pred temi ali stiri meseci v Prak murju pred sodiščem obsojen radi spolirjanje ameriških pisem neki počesar; opelen je izvršil v letu 1921. Potem sultaj Simončič, ki ga omenjam v svojem pismu. Razenega so došle, kakor sem zavedel od neke pred sodiščem zaslišalne prisude, na ljubljansko sodišče nove avdicije, o opeleni ameriških pisem. Več ne vem.

Vpr.: Pravita, da se daje uzmovitost potnika? Kdo je daja in na kak način?

Odg.: Potuno daje celo postopevanje proti meni, ker se vključi temu, da sem razkril poštno tavnino, nisem dobil zaščitjenja za preteriranje.

Vpr.: Preteriran je bil, oziroma napredovali niste, ker je bilo Vaše zaslužovanje že pred razkrivanjem tavnin kvalificirano kot nezadovoljivo. V kako zve-

zo spravljate torej preteriranje z razkrivanjem tavnin?

Odg.: Mesec maju sem izpovedal na napisnik pri pošttem uradu Ljubljana 1 vpravo vnosja poštnega komisarja dr. Janšekoviča, da se mi manipulacije z zamknanimi s strani poštnega ravnateljstva ne zdi pravilne. Nekaj dni pozneje sem dobil doktorat v prestavništvi v Ljubljani. Od te dobe naprej datum anamnese direktorjeva in Korentova proti meni. O tem, kako je vplivala ta anamneta na kvalifikacijo mojega izborovanja, imam svoje speciale mnenje, katero lahko vsak ugane. Svoje izborovanje smatram prej ko se je za polnočno zadevajočo in trdno, da se mi je preteriranje v nepravilnem zvezki z razkrivanjem dolarskih tavnin, ampak v takih, kakor sem nisem dobil odgovora.

Moje besede v pismu bi bilo le v toliko popraviti, da moje preteriranje ni v nepravilnem zvezki z razkrivanjem dolarskih tavnin, ampak v takih, kakor sem nisem dobil odgovora.

Vpr.: Ali morate redi, da ste bili v Jugoslaviji vedno marljiv in poslušen uradnik?

Odg.: Svojo službo sem vedno opravljal. Bil sem vedno marljiv in poslušen. Nepravilno nisem izstjal iz službe; že sem bil bolan, zveda nisem mogel vrhniti službo.

Vpr.: Ali morate redi, da ste bili v Jugoslaviji vedno marljiv in poslušen uradnik?

Odg.: Pomeščenje na deželo bi me radi tega hudo zadelo, ker zahaja moj sin v Ljubljani v strukturistično realno gimnazijo, ki je edina v celi Sloveniji. V Graču ni bilo slovenske ljudske šole, morski sem ga torej dati v nemško. Slovensko pa pred zna, a ne tako temeljito, da bi mogel slediti glavnim solskim predmetom. V tem smislu je že izrazil proti meni sinov razrednik profesor Osvanik.

Lahko je razumeti, da pri tem stvarnem poštevaju za sedaj ne reflektirajo na nič.

Kako sem govoril gospodom na potu, sodaj so moram pojasnil.

Vpr.: "Ker se pa s menoj, radi odprtih tavnin tako postope, se še vedno načrtuje spolirjanje ameriškega pisma, s tem se pač daje tem gospodom uzmovitost potoku?"

Odg.: Mislim, da direktorja ne morem vedeti.

Vpr.: Kako dejstva se morete sklicevati pri teh navdihih?

Odg.: Po akriziji ljubljanskih potnih tavnin je došlo na nekoga imena v Kraju spolirjanje ameriškega pisma, ki je bilo kartirano in Ljubljana 1. Medtem so še bilis v pismu starci avstrijski pri načrtovanju 10-kronski bankovec in ljubljanski mestni drobič. To mi je povedal mesec februarja 1921 nadpoštar Ulepš v Kraju in je bilo objavljeno tudi v časopisih. Potem je bil pred temi ali stiri meseci v Prak murju pred sodiščem obsojen radi spolirjanje ameriških pisem neki počesar;

opelen je izvršil v letu 1921. Potem sultaj Simončič, ki ga omenjam v svojem pismu. Razenega so došle, kakor sem zavedel od neke pred sodiščem zaslišalne prisude, na ljubljansko sodišče nove avdicije, o opeleni ameriških pisem. Več ne vem.

Vpr.: Pravita, da se daje uzmovitost potnika? Kdo je daja in na kak način?

Odg.: Potuno daje celo postopevanje proti meni, ker se vključi temu, da sem razkril poštno tavnino, nisem dobil zaščitjenja za preteriranje.

Vpr.: Preteriran je bil, oziroma napredovali niste, ker je bilo Vaše zaslužovanje že pred razkrivanjem tavnin kvalificirano kot nezadovoljivo. V kako zve-

zo sprejivate torej preteriranje z razkrivanjem tavnin?

Odg.: Mesec maju sem izpovedal na napisnik pri pošttem uradu Ljubljana 1 vpravo vnosja poštnega komisarja dr. Janšekoviča, da se mi manipulacije z zamknanimi s strani poštnega ravnateljstva ne zdi pravilne. Nekaj dni pozneje sem dobil doktorat v prestavništvi v Ljubljani. Od te dobe naprej datum anamnese direktorjeva in Korentova proti meni. O tem, kako je vplivala ta anamneta na kvalifikacijo mojega izborovanja, imam svoje speciale mnenje, katero lahko vsak ugane. Svoje izborovanje smatram prej ko se je za polnočno zadevajočo in trdno, da se mi je preteriranje v nepravilnem zvezki z razkrivanjem dolarskih tavnin, ampak v takih, kakor sem nisem dobil odgovora.

Moje besede v pismu bi bilo le v toliko popraviti, da moje preteriranje ni v nepravilnem zvezki z razkrivanjem dolarskih tavnin, ampak v takih, kakor sem nisem dobil odgovora.

Vpr.: Ali morate redi, da ste bili v Jugoslaviji vedno marljiv in poslušen uradnik?

Odg.: Svojo službo sem vedno opravljal. Bil sem vedno marljiv in poslušen. Nepravilno nisem izstjal iz službe; že sem bil bolan, zveda nisem mogel vrhniti službo.

Vpr.: Ali morate redi, da ste bili v Jugoslaviji vedno marljiv in poslušen uradnik?

Odg.: Mislim, da direktorja ne morem vedeti.

Vpr.: Koga substraže, da Vam pri uradu Ljubljani 1 in 2 ni bil naklonjen in radi ňesa?

Odg.: Ne morem odgovoriti, ker gre za prizadetje.

Vpr.: Sedaj mi to ne more, ker gre za "prizadetje".

Odg.: Bekti ste, da Vas je bolelo, da se nekaterim uradnikom, ki so v dolarski afriči več ali manj prizadeti, ni zgodilo prav niti, pad pa ostali na svojih mestih, oziroma so celo avansirali. Ali mi moreto kuje podrobnejšega povzetja tem pogleda, imenovati osebe itd.?

Odg.: Sedaj mi to ne more, ker gre za "prizadetje".

Vpr.: Koga substraže, da Vam pri uradu Ljubljani 1 in 2 ni bil naklonjen in radi ňesa?

Odg.: Ne morem odgovoriti, ker gre za prizadetje.

Vpr.: Ali morate redi, da ste bili v Jugoslaviji vedno marljiv in poslušen uradnik?

Odg.: Mislim, da direktorja ne morem vedeti.

Vpr.: Ali morate redi, da ste bili v Jugoslaviji vedno marljiv in poslušen uradnik?

Odg.: Svojo službo sem vedno opravljal. Bil sem vedno marljiv in poslušen. Nepravilno nisem izstjal iz službe; že sem bil bolan, zveda nisem mogel vrhniti službo.

Vpr.: Ali morate redi, da ste bili v Jugoslaviji vedno marljiv in poslušen uradnik?

Odg.: Mislim, da direktorja ne morem vedeti.

Vpr.: Ali morate redi, da ste bili v Jugoslaviji vedno marljiv in poslušen uradnik?

Odg.: Svojo službo sem vedno opravljal. Bil sem vedno marljiv in poslušen. Nepravilno nisem izstjal iz službe; že sem bil bolan, zveda nisem mogel vrhniti službo.

Vpr.: Ali morate redi, da ste bili v Jugoslaviji vedno marljiv in poslušen uradnik?

Odg.: Mislim, da direktorja ne morem vedeti.

Vpr.: Ali morate redi, da ste bili v Jugoslaviji vedno marljiv in poslušen uradnik?

Odg.: Svojo službo sem vedno opravljal. Bil sem vedno marljiv in poslušen. Nepravilno nisem izstjal iz službe; že sem bil bolan, zveda nisem mogel vrhniti službo.

Vpr.: Ali morate redi, da ste bili v Jugoslaviji vedno marljiv in poslušen uradnik?

Odg.: Mislim, da direktorja ne morem vedeti.

Vpr.: Ali morate redi, da ste bili v Jugoslaviji vedno marljiv in poslušen uradnik?

Odg.: Svojo službo sem vedno opravljal. Bil sem vedno marljiv in poslušen. Nepravilno nisem izstjal iz službe; že sem bil bolan, zveda nisem mogel vrhniti službo.

Vpr.: Ali morate redi, da ste bili v Jugoslaviji vedno marljiv in poslušen uradnik?

Odg.: Mislim, da direktorja ne morem vedeti.

Vpr.: Ali morate redi, da ste bili v Jugoslaviji vedno marljiv in poslušen uradnik?

Odg.: Svojo službo sem vedno opravljal. Bil sem vedno marljiv in poslušen. Nepravilno nisem izstjal iz službe; že sem bil bolan, zveda nisem mogel vrhniti službo.

Vpr.: Ali morate redi, da ste bili v Jugoslaviji vedno marljiv in poslušen uradnik?

Odg.: Mislim, da direktorja ne morem vedeti.

Vpr.: Ali morate redi, da ste bili v Jugoslaviji vedno marljiv in poslušen uradnik?